

Η εξορία των πρωτόπλαστων -Το στάδιο των αρετών

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

α) Η λατρευτική γλώσσα της Εκκλησίας είναι ιστορική αλλά και εσχατολογική, πρακτική αλλά και θεωρητική, ρεαλιστική αλλά και συμβολική. Η συμβολική γλώσσα έχει παιδαγωγικό, αναγωγικό και μυσταγωγικό χαρακτήρα.

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

Η Μεγάλη Σαρακοστή παρομοιάζεται στην υμνολογία της εκκλησίας με «στάδιο αρετών». Στο πνευματικό αυτό στάδιο εισέρχεται ο φιλότιμος αγωνιστής οπλισμένος με την «πανοπλία του Σταυρού». Έτσι, αγωνιζόμενος σταθερά με ακράδαντη πίστη, καρδιακή προσευχή, ελεημοσύνη και νηστεία, αναμένει το στεφάνι της δόξας από τον δωρεοδότη Κύριο.

β) Οι τρεις εβδομάδες πριν από τη Σαρακοστή είναι προπαρασκευαστικές, καθώς ανοίγει το Τριώδιο και οι πιστοί μυσταγωγούνται στην τελωνική προσευχή, στο ήθος της συντετριμμένης καρδιάς, στην άνευ όρων μετάνοια και την ευσπλαχνία του Θεού. Παράλληλα την Κυριακή της Απόκρεω αναγγέλλεται ότι μέτρο κρίσεως των ανθρώπων στην έσχατη κρίση θα είναι η αγάπη, η οποία έχει ευρύτατο κοινωνικό περιεχόμενο. Ο Κύριος ταυτίζει τον εαυτό του με τους καταφρονεμένους, τους ξένους, τους φυλακισμένους και τους γυμνούς του κόσμου τούτου. Κι εκείνος που συμπονάει και φροντίζει για όλους αυτούς, τον ίδιο το

Χριστό περιποιείται και «φιλεύει».

Υ) Στο σημερινό Συναξάρι αναφέρεται: «Τη Κυριακή της Τυροφάγου, ανάμνησιν ποιούμεθα της από του παραδείσου της τρυφής εξορίας του πρωτοπλάστου Αδάμ». Η υπενθύμιση της πτώσεως των πρωτοπλάστων αλλά και των δεινών που επακολούθησαν για το ανθρώπινο γένος, λειτουργεί αφυπνιστικά για κάθε άνθρωπο. Με τον τρόπο αυτό δείχνεται «εμπράκτως πόσον καλόν και ωφέλιμον πράγμα είναι η νηστεία εις την ανθρωπίνην φύσιν, και πάλιν εκ του εναντίου, πόσον κακόν και αισχρόν είναι η αδηφαγία». Η νηστεία όμως των τροφών δεν αποτελεί αυτοσκοπό, είναι υπομνηστική της αποχής από τις κακίες και τα πάθη. Γι' αυτό ο Μ. Βασίλειος επισημαίνει: «Αληθής νηστεία η των κακών αλλοτρίωσις». Και η πραγματική νη-στεία αφορά ολόκληρο τον άνθρωπο ως ψυχοσωματική οντότητα, όλες τις αισθήσεις και όλα τα μέρη της ψυχής του, το λογιστικό, το θυμοειδές και το επιθυμητικό.

δ) Η Κυριακή της Τυρινής είναι γνωστή και ως Κυριακή της συγχωρήσεως. Κλήρος και λαός συνηθίζουν μετά τον καταλυτικό εσπερινό να συγχωρούν και να συγχωρούνται, για να εισέλθουν απερίσπαστοι στο πνευματικό στάδιο της Μεγάλης Σαρακοστής. Κάτι ανάλογο γίνεται και σε πολλές χριστιανικές οικογένειες. Διότι δεν μπορεί κάποιος να λάβει μέρος στον αγώνα αυτό με προοπτική τη νίκη, αν δεν απαλλαγεί από τη μνησικακία, την έχθρα, το μίσος, το φθόνο και όλα εκείνα τα πάθη που οδηγούν στη διατάραξη των σχέσεων κοινωνίας με τον Θεό και τον συνάν-θρωπο.

ε) Η Α' Κυριακή των Νηστειών έχει χαρακτηριστεί ως Κυριακή της Ορθο-δοξίας. Ο αγώνας της άσκησης, της μετάνοιας, της προσευχής και της νηστείας δεν φέρνει καρπούς, αν δεν στηρίζεται στην ορθή πίστη. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ανα-τολής έχει το προνόμιο να διασώζει την αλήθεια της πίστεως για το Θεό, τον άνθρωπο και τον κόσμο. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, που εορτάζεται τη Β' Κυριακή των Νηστειών επιμένει στην κάθαρση της καρδιάς από τα πάθη και επικαλείται τη θεία βοήθεια για τον φωτισμό του νοός. Την Γ' Κυριακή των Νηστειών προβάλλεται ο ζωποϊός Σταυρός, που μοιάζει με ευσκιόφυλλο δένδρο. Κι όπως οι οδοιπόροι αναψύχονται στην έρημο όταν βρίσκουν μικρή όαση, έτσι και οι χριστιανοί αναπαύονται πνευματικά στο μέσον της ειρηνικής πορείας όταν αντικρίζουν τον Σταυρό του Χριστού.

στ) Την Δ' Κυριακή των Νηστειών η εκκλησία μνημονεύει τον όσιο Ιωάννη της Κλίμακος, θυμίζοντας ότι η πνευματική ζωή ομοιάζει με ανοδική κλίμακα. Απώτερος στόχος να φθάσει ο πιστός στην ενδιάθετη πίστη, την ελπίδα και την ανιδιοτελή αγάπη. Την Πέμπτη Κυριακή των Νηστειών προβάλλεται το πρόσωπο της οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας. Φανερώνεται έτσι ο καρπός της μετάνοιας, της

άσκησης, της προσευχής, της ταπείνωσης και της αληθινής νηστείας.

ζ) Η Σαρακοστή υπενθυμίζει ακόμη την τεσσαρακονθήμερη νηστεία του Κυρίου στην έρημο, αλλά και την επίπονη πορεία του Μωυσή προς τη γη της επαγγελίας. Μακάριος ο γνήσιος αθλητής του Χρι-στού, που ιδιαίτερα κατά την περίοδο αυτή θα αγωνισθεί φιλότιμα, ειρηνικά και φιλάδελφα χωρίς υποκρισία και αυτάρεσκεια πνευματική. Αυτός θα γευθεί όντως το στέφανο της νίκης ενάντια στη φθορά και τον θάνατο. Θα γευθεί τη χαρά της λαμπροφόρου Αναστάσεως του Κυρίου μας.